

DON SCRÚDAITHEOIR

SCRÚDUIMHIR

Iomlán
na Marcanna

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2017

GAEILGE – GNÁTHLEIBHÉAL

(240 marc)

DÉARDAOIN, 8 MEITHEAMH – MAIDIN 9.30 – 11.30

STAMPA AN IONAIID

DON SCRÚDAITHEOIR

1. Móriomlán na n-iomlán
bun leathanaigh.

Nóta:

Ní mór don mharc ag **1** thuas a bheith
mar an gcéanna leis an **IOMLÁN**
sa ghreille ar dheis.

DON SCRÚDAITHEOIR

ROINN	CEIST	MARC
II	1	
	2	
	3	
III	4	
	5	
	6	
IOMLÁN		
CLUASTUISCINT		
MÓRIOMLÁN		
GRÁD		

ROINN I – CLUASTUISCINT

	CUID A		CUID B		CUID C	
Ceist	1	2	1	2	1	2
Marc						

N. B. Bíodh na freagraí i nGaeilge ach amháin nuair nach gá sin.

CUID A

Cloisfidh tú giota cainte ó bheirt daoine óga sa chuid seo. Cloisfidh tú gach giota díobh **faoi dhó**. Beidh sos ann tar éis gach giota a chloisfidh tú chun seans a thabhairt duit na ceistanna a bhaineann le gach giota cainte a fhreagairt. Éist go cúramach leis na giotaí cainte agus líon isteach an t-eolas atá á lorg sna greillí ag **1** agus **2** thíos.

1. An Chéad Chainteoir

Ainm	Ailbhe Nic Óráin
Cén bhliain a rugadh Ailbhe?	
Cé mhéad deirfiúr atá ag Ailbhe?	
Cén spórt a imríonn sí?	

2. An Dara Cainteoir

Ainm	Ardal Ó Dónaill
Cá bhfuil Ardal ina chónaí?	
Cén post atá ag tuismitheoirí Ardail?	
Cén t-ábhar scoile is fearr leis?	

CUID B

Cloisfidh tú fógra agus píosa nuachta sa chuid seo. Cloisfidh tú gach ceann díobh **faoi dhó**.
Éist go cúramach leo. Beidh sos ann tar éis gach ceann a chloisfidh tú chun seans a thabhairt duit na ceistanna a bhaineann le gach ceann acu a fhreagairt.

1.

Fógra

(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo?

(b) Cathain a bheidh ceaintín na scoile dúnta?

(a) An deireadh seachtaine seo chugainn

(b) Amárach agus an lá dár gcionn

(c) An tseachtain seo chugainn

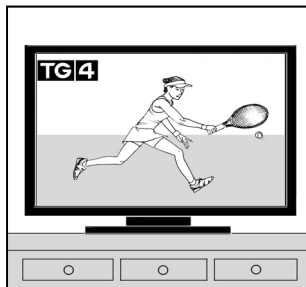
(d) Dé Luain agus Dé Máirt

2.

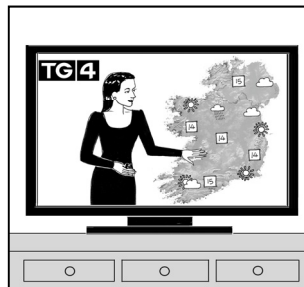
Píosa Nuachta

(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo?

(b) Cad a bheidh ar fud na tíre anocht?

(a) báisteach

(b) sioc trom

(c) gaoth láidir

(d) toirneach agus tintreach

CUID C

Cloisfidh tú **dhá** chomhrá sa chuid seo. Cloisfidh tú gach comhrá díobh **faoi dhó**. Cloisfidh tú an comhrá ó thosach deireadh an chéad uair. Ansin cloisfidh tú é ina **dhá** mhír an dara huair. Beidh sos ann tar éis gach míre díobh chun seans a thabhairt duit an cheist a bhaineann leis an mír sin a fhreagairt.

1. Comhrá a hAon

An Chéad Mhír

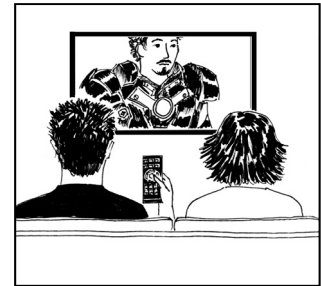
(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cad a bhí á dhéanamh ag Saoirse agus Ruairí?

An Dara Mír

(b) Cá raibh Saoirse cúpla uair?

- (a) i bPáirc an Chrócaigh
- (b) i Londain
- (c) ar saoire
- (d) ar an teilifís

2. Comhrá a Dó

An Chéad Mhír

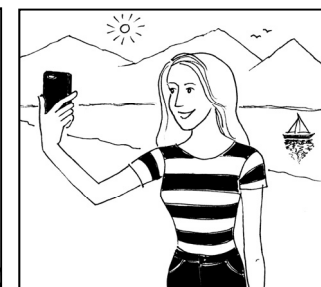
(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an gcomhrá seo?

An Dara Mír

(b) Conas a gortaíodh Fungie?

- (a) léim sé ró-ard
- (b) thug duine buille dó
- (c) shnámh sé róthapa
- (d) bhuail bád faoi

ROINN II – LÉAMHTHUISCINT

Freagair gach ceist. Scríobh na freagraí ar na ceisteanna sna spásanna cuí ar an gceistpháipéar seo.

CEIST 1. Meaitseáil na pictiúir agus na fógraí/comharthaí sna boscaí thíos agus scríobh na litreacha is fearr a fhreagraíonn do na huimhreacha, dar leat, sna spásanna cuí ar an ngreille. **(30 marc)**

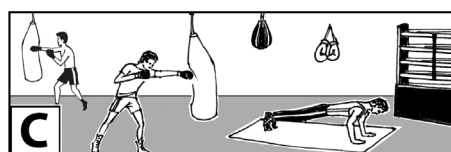
1
Comhaltas Ceoltóirí Éireann
Ceolchoirm anocht 7.30 p.m.

2
Aire!
Urlár fliuch

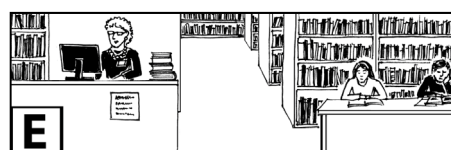
3
Leabharlann Áitiúil
Ar oscailt
10.00 a.m. – 6.30 p.m.

4
Carrchlós A – lán
Carrchlós B – spásanna

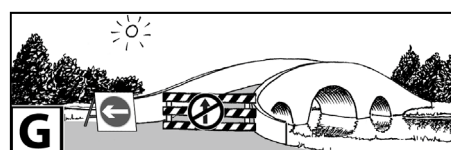
5
Droichead Dúnta
Malairt Slí

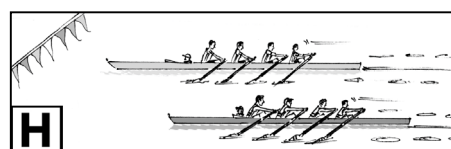
6
Club Dornálaíochta
Traenáil anocht 7.00 p.m.

7
Ag teastáil
Bríceadóirí
Fón: 086-508234

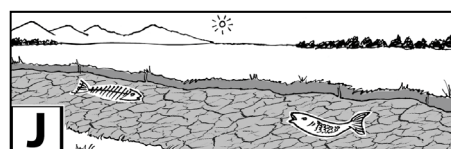
8
Tonn Teasa
Ganntanas Uisce
Tá an abhainn triomaithe

9
Rásaí Bád
9 – 10 Iúil
Dún Laoghaire

10
Cailte
Geansaí scoile
Fón: 087-123567

Uimhir	Litir
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Don Scrúdaitheoir
Iomlán reatha →

Spórtlann na Cathrach

An Fhaiche Mhór, Gaillimh.

Fáilte roimh óg agus aosta

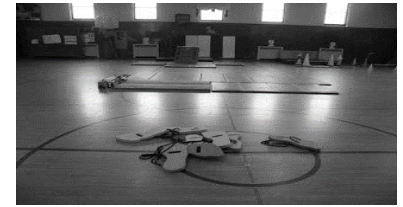
Ranganna snámha

- Páistí: Déardaoin agus Dé hAoine: 3.00 p.m. – 6.00 p.m.
- Feabhsaitheoirí: Dé Sathairn: 3.00 p.m. – 5.00 p.m.
- Snámhóirí den scoth: Dé Domhnaigh: 1.00 p.m. – 4.00 p.m.

Ranganna aclaíochta

- Gleacaíocht ealaíonta
- Cleachtadh cuarda
- Ranganna aeróbaice
- Traenáil meáchan

An Halla Spóirt

- Badmantan agus haca – Dé Luain
- Cispheil chathaoir rothaí – Dé Céadaoin
- Liathróid láimhe agus sacar – Dé hAoine

Teagmháil

Fón: 091-2540973 Ríomhphost: eolas@sportlannnacathrach.ie

Brabhsáil: www.sportlannnacathrach.ie

(i) Cá bhfuil an spórtlann suite?

(ii) Ainmnigh an **dá** lá a mbíonn ranganna snámha ar siúl do pháistí.

(iii) Cén áit sa spórtlann a mbíonn sacar agus haca ar siúl?

Garáiste Uí Bhroin

Baile Mhistéala, Co. Chorcaí.

Post lánaimseartha ar fáil

Ag freastal ar na custaiméirí

- Na carranna a líonadh le peitreal nó díosal
- Gaothscáthanna a ghlanadh
- Aer a chur sna boinn más gá

Tréithe pearsanta

- Cúirtéiseach
- Cairdiúil
- Macánta

Coinníollacha oibre

- Dé Luain – Dé Sathairn: 9.00 a.m. – 5.00 p.m.
- Sos lóin: 1.00 p.m. – 2.00 p.m.
- Pá: €9.50 san uair

Iarrtais ar an bhfón nó sa ríomhphost

Fón: 021-7598043 **Ríomhphost:** garaisteuibhroin@gmail.ie **Brabhsáil:** garaisteuibhroin.ie

(i) Cá bhfuil an post ar fáil?

(ii) Cén saghas duine atá á lorg don phost?

(iii) Cathain a bheidh sos lóin ann gach lá?

Club Gaeilge na Scoile

Bí páirteach ann

Cruinniú Eolais

Dáta: 12 Meán Fómhair **Lá:** Dé Céadaoin **Ionad:** Seomra an Cheoil **Am:** 4.15 p.m.

Na Buntáistí

- Feabhas ar do chuid Gaeilge
- Gníomhaíochtaí éagsúla gach lá
- Cairde nua

Gníomhaíochtaí

- Ciorcal comhrá gach maidin
- Cluichí ag am lóin gach lá
- Drámaíocht, scéalaíocht, amhránaíocht agus díospóireacht tar éis na scoile

Cainteoirí

- **An Máistir Mac Gearailt (múinteoir):** ag caint faoi stair an chlub
- **Síle Ní Ghallchóir (dalta):** ag caint faoi imeachtaí éagsúla an chlub
- **Dáithí Ó Sé (láithreoir teilifíse):** ag caint faoi bhuntáistí breise na Gaeilge
- **Ciarán Mac Giolla Chainnigh (peileadóir):** ag caint faoin nGaeilge i gcúrsaí spóirt

Fáilte Roimh Chách

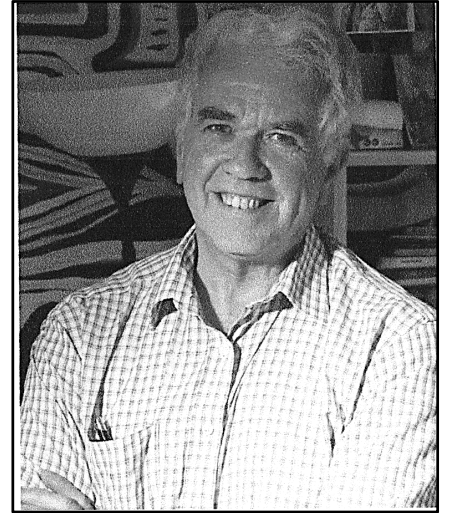
(i) Cá háit sa scoil a mbeidh an cruinniú eolais ar siúl?

(ii) Luaigh gníomhaíocht **amháin** a bhíonn ar siúl tar éis na scoile.

(iii) Cad faoi a mbeidh Síle Ní Ghallchóir ag caint?

An tAthair Peter McVerry SJ

- Tá clú agus cáil ar an Athair Peter McVerry i mBaile Átha Cliath agus ar fud na tíre. Bhunaigh sé an *Peter McVerry Trust* sa bhliain 1977. Cabhraíonn an *Peter McVerry Trust* le daoine óga nach mbíonn aon áit chónaithe acu agus a bhíonn ina gcodladh ar na sráideanna. Le beagnach daichead bliain anuas tá an tAthair Peter McVerry ag cur lóistín ar fáil do dhaoine óga gan dídean agus ag troid ar son a gceart.
- D'fhás Peter McVerry suas san Iúr, Co. an Dúin. Banaltra ba ea a mháthair agus bhí a athair ina dhochtúir. Dúirt sé féin gur óna mháthair a d'fhoghlaim sé faoina chreideamh agus gur óna athair a d'fhoghlaim sé faoina dhualgas do dhaoine eile. D'fhreastail sé ar an mbunscoil áitiúil. Ansin chuaigh sé ar Scoil Ghramadaí Mhainistir na mBráithre Críostaí san Iúr agus ina dhiaidh sin go Scoil na nÍosánach, Coláiste Choill Chluana Gabhann, i gCo. Chill Dara.
- Chaith Peter McVerry seal ag múineadh meánscoile. Ba mhaith leis i gcónaí a bheith ina shagart. Chuaigh sé isteach in Ord na nÍosánach agus oirníodh ina shagart sa bhliain 1975 é. Bhí sé ag obair sna ceantair bhochta i lár Bhaile Átha Cliath sna seachtóidí. Is ansin a chonaic sé den chéad uair, daoine óga ag codladh amuigh ar na sráideanna istoíche toisc nach raibh aon áit chónaithe acu. Ghoill saol na ndaoine seo air. Thosaigh sé ag cabhrú leo.
- D'oscail an tAthair Peter McVerry brú i lár Bhaile Átha Cliath do dhaoine óga gan dídean. Thug sé faoi deara nuair a d'fhágadh na daoine óga an brú go dtéadh an chuid ba mhó acu ar ais ar na sráideanna arís. Ní raibh aon rogha eile acu. Thuig an tAthair McVerry ansin go gcaithfí dul i ngleic leis na fadhbanna is cúis le daoine óga a bheith ag codladh ar na sráideanna, an dífhostaíocht agus mí-úsáid drugaí.
- Nuair a thosaigh an tAthair McVerry ag cabhrú le daoine óga gan dídean i mBaile Munna i 1980 ní raibh aige ach árasán amháin. Trí sheomra codlata a bhí san árasán sin. Anois tá os cionn céad árasán agus aon bhrú dhéag ag an *Peter McVerry Trust* chomh maith le hionad cóireála drugaí. Cabhraíonn an *Peter McVerry Trust* le beagnach 3,600 duine óg gach bliain. Tá ardmholadh tuillte ag an Athair Peter McVerry, as an tacaíocht agus as an gcabhair a thugann sé do dhaoine óga gan dídean.

(i) Cé mhéad bliain atá caite ag Peter McVerry ag cabhrú le daoine óga? (Alt 1)

(ii) Cad a mhúin a athair dó? (Alt 2)

(iii) Cá raibh Peter McVerry ag obair sna seachtóidí? (Alt 3)

(iv) Cad iad na fadhbanna is cúis le daoine óga a bheith ag codladh ar na sráideanna? (Alt 4)

(v) Cé mhéad duine óg a gcabhraíonn an *Peter McVerry Trust* leo anois? (Alt 5)

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	+	=	
-------------------------------------	---	---	--

Imelda May – Amhránaí Iontach

1. Is amhránaí iontach í Imelda May. Tá sí ar dhuine de na hamhránaithe is fearr a tháinig as an tír seo le tamall fada. Tá duaiseanna agus gradaim bainte amach aici. Tá cáil agus ardmheas uirthi ar fud an domhain. Tá lucht leanúna mór dílis aici, idir óg agus aosta, sa bhaile agus thar lear.
2. Rugadh Imelda May sna *Liberties* i mBaile Átha Cliath ar an 10 Iúil, 1974. Is í Imelda an duine is óige ina teaghlach. Tá beirt deirfiúracha aici, Edel agus Maria, agus beirt deartháireacha, Brendan agus Fintan. Nuair a bhí sí an-óg bhíodh sí ag éisteacht le rac-cheol go minic. Thaitin *Rockabilly* agus *Blues* go mór léi freisin.
3. Nuair a bhí sí ceithre bliana déag d’aois, chan Imelda May i bhfógra teilifíse do *Findus Fish Fingers*. Thosaigh sí ag canadh sna clubanna i mBaile Átha Cliath nuair a bhí sí sé bliana déag d’aois. Chan sí le bannaí difriúla agus fuair sí comhairle mhaith ó na ceoltóirí ab fhearr ag an am. Chuaigh sí go Londain i 1998 agus thosaigh sí ag canadh le Blue Harlem agus le Mike Sanchez.
4. Sa bhliain 2003, thosaigh Imelda May a banna ceoil féin agus rinne sí a céad albam, *No Turning Back*. D’eisigh sí a dara halbam, *Love Tatto*, in 2008 agus shroich sé uimhir a haon sna cairteacha in Éirinn. Thug Jools Holland poiblíocht mhór d’Imelda ar an gclár *Later... with Jools Holland* ar an BBC. Tá sí ag dul ó neart go neart ó shin. Tá albaim eile déanta aici freisin, *Mayhem* (2010), *Tribal* (2014) agus *Life, Love, Flesh, Blood* (2017). Bíonn sí ag canadh ag ceolchoirmeacha ar fud an domhain agus bíonn sí ar an teilifís go minic. Agus ar ndóigh, bhí a clár teilifíse féin aici ar RTÉ – *The Imelda May Show*.
5. Tá aitheantas tugtha d’Imelda May ar fud an domhain ach is í a háit dúchais an áit is gaire dá croí. Filleann sí abhaile lena hiníon, Violet, chomh minic agus is féidir léi. Tá Imelda May an-bhródúil as na *Liberties* agus tá pobal na *Liberties* an-bhródúil as Imelda May.

(i) Cén tslí bheatha atá ag Imelda May? (Alt 1)

(ii) Cé mhéad deartháir atá ag Imelda May? (Alt 2)

(iii) Cé leis a raibh Imelda May ag canadh i Londain i 1998? (Alt 3)

(iv) Cé a thug poiblíocht mhór d’Imelda May ar an BBC? (Alt 4)

(v) Conas a thaispeánann Imelda May a meas ar na *Liberties*? (Alt 5)

FREAGAIR GACH CEIST.

CEIST 4.

(20 marc)

Tá tú ar saoire rothaíochta le do chairde scoile. Scríobh **cárta poist** abhaile chuig do thuismitheoirí.

Luaigh na pointí seo a leanas ar an gcárta:

- an áit ina bhfuil tú anois
- an méid a rothaíonn sibh gach lá
- an aimsir
- rud **amháin** faoin rothaíocht nach maith leat
- an lá a fhillfidh tú abhaile.

Scríobh an freagra sa bhosca anseo thíos.

<p>CÁRTA POIST</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<div style="border: 1px solid black; width: fit-content; margin-left: auto; margin-right: 10px; padding: 5px; text-align: center;"> <p>Stampa</p> </div> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---	---

<p>Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha →</p>	+		=	
---	---	--	---	--

Is tusa Máire nó Brian sna pictiúir thíos. Scríobh cuntas / blag faoi na rudaí a tharla sna **pictiúir 1 - 4**.

<p align="center">Pictiúr 1 Cuireadh</p>	<p align="center">Pictiúr 2 Glacadh leis an gcuireadh</p>	<p align="center">Pictiúr 3 Imeachtaí</p>	<p align="center">Pictiúr 4 An turas abhaile ón trá</p>

Luaigh **sa chuntas / sa bhlag**:

- an fáth a raibh tú ar an bhfón (Pictiúr 1)
- cad a tharla ansin (Pictiúr 2)
- cuntas ar an lá. (Pictiúr 3 agus Pictiúr 4)

Cuntas / Blag

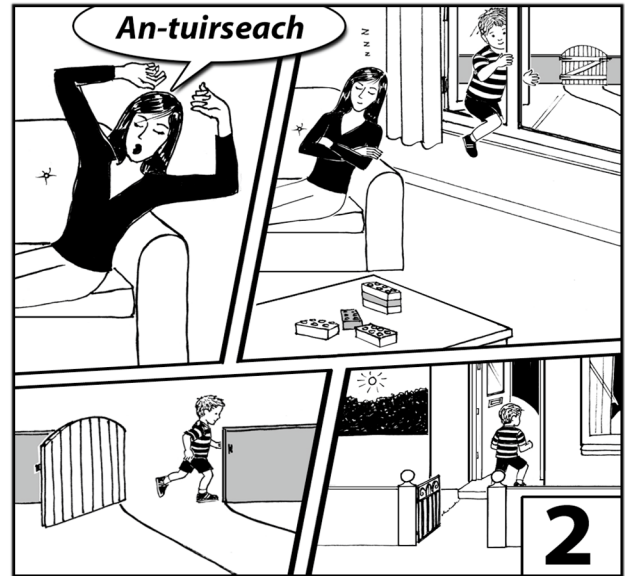
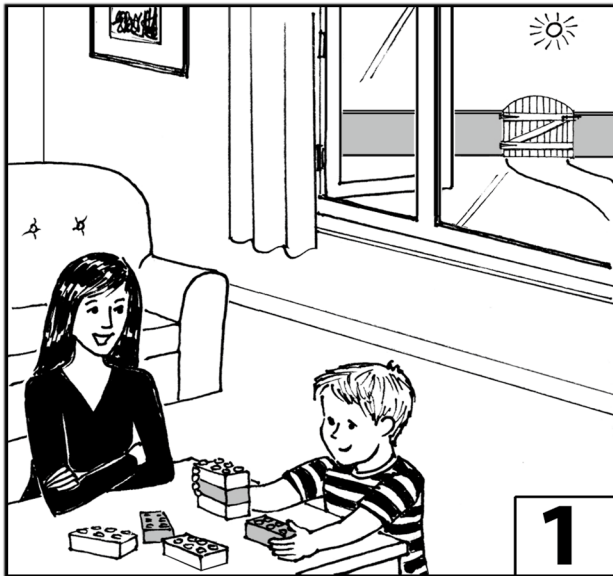
Lá cois trá

<p>Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha →</p>	<p>+</p>	<p>=</p>
---	----------	----------

Téigh ar
aghaidh go dtí
an chéad cheist
eile ar
Leathanach 14

Litir

Scríobh litir chuig cara leat ag insint dó/di cad a tharla nuair a bhí tú ag tabhairt aire do do dheartháir óg, Liam, atá trí bliana d'aois.

Luaigh na pointí seo sa litir:

- cad a bhí sibh á dhéanamh ag an mbord
- cad a tharla nuair a thit tú i do chodladh
- cár chuardaigh tú Liam i dtosach
- cá raibh Liam agus cad a bhí á dhéanamh aige nuair a tháinig tú air.

Scríobh an litir sa bhosca ar lch 15.

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha →	+	=	
--------------------------------------	---	---	--

(b) Alt / Cuntas (15 líne nó mar sin).

Is tusa Áine nó Oscar, duine de na daoine óga sna pictiúir thíos. Scríobh síos an scéal atá léirithe sa tsraith pictiúr. Is tusa atá ag insint an scéil.

Scríobh an freagra sa bhosca ar lch 17.

Ceist 6. (b)
ALT / CUNTAS

A large rectangular box with a black border, containing 28 horizontal lines for writing.

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán